

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12.10.1993, sp. zn. 9 Co 280/93, ECLI:CZ:KSUL:1993:9.CO.280.1993.1

Číslo: 65/1994

Právní věta: Nelze poskytnout náhradu podle ustanovení 13 zákona č. 87/1991 Sb. v takovém případě, v němž na základě soudního rozhodnutí, vydaného v trestním řízení soudním, které bylo pak zrušeno podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, na stát nepřešel celý majetek odsouzeného, nýbrž pouze jednotlivá movitá věc, již se týkalo rozhodnutí soudu o propadnutí věci (věcí).

Soud: Krajský soud v Ústí nad Labem

Datum rozhodnutí: 12.10.1993

Spisová značka: 9 Co 280/93

Číslo rozhodnutí: 65

Číslo sešitu: 6-7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Rehabilitace, Rehabilitace soudní

Předpisy: 87/1991 Sb. § 13

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 65

Nelze poskytnout náhradu podle ustanovení § 13 zákona č. 87/1991 Sb. v takovém případě, v němž na základě soudního rozhodnutí, vydaného v trestním řízení soudním, které bylo pak zrušeno podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, na stát nepřešel celý majetek odsouzeného, nýbrž pouze jednotlivá movitá věc, již se týkalo rozhodnutí soudu o propadnutí věci (věcí).

(Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem z 12.10.1993, [9 Co 280/93](#))

Okresní soud v Mostě rozhodl mezitímním rozsudkem tak, že nárok žalobce na peněžní náhradu vůči České republice – Ministerstvu financí ČR je dán co do jeho právního základu.

V odvolání proti uvedenému rozsudku vytýkal žalovaný, že soud rozhodoval ve věci jako místně nepřislušný soud a pokud jde o mezitímní rozsudek ve věci samé, že vycházel z nesprávného výkladu ustanovení § 13 odst. 2 zákona č. 87/91 Sb. a že pochybil, když dospěl k závěru, že nárok žalobce je dán co do jeho právního základu. Navrhoval, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a pak postoupil věc Vrchnímu soudu v Praze s tím, aby přikázal věc vedenou u Okresního soudu v Mostě pod sp. zn.11 C 426/92 k projednání Obvodnímu soudu pro Prahu 1.

Krajský soud v Ústí nad Labem změnil rozsudek prvního stupně tak, že žalobu žalobce zamítl, a ohledně nákladů řízení rozhodl, že na jejich úhradu nemá žádný z účastníků právo.

Z odůvodnění:

Námítky žalovaného, týkající se místní příslušnosti, nepovažoval odvolací soud v daném stadiu řízení za právně relevantní, neboť otázka místní příslušnosti byla pravomocně vyřešena usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem z 26. 11.1992, sp. zn.11 Co 382/92, tak, že místně příslušný k projednávání dané věci je právě Okresní soud v Mostě.

Soud prvního stupně tu rozhodoval o nároku žalobce na finanční náhradu za věci movité propadlé ve prospěch státu trestním rozsudkem, který byl potom v roce 1991 prohlášen za zrušený podle zákona č. 119/90 Sb. spolu se všemi dalšími rozhodnutími v téže věci, obsahově navazujícími. Soud dále vycházel z toho, že žalobce je občanem České republiky, trvale žijícím na jejím území, že rozsudkem Okresního soudu v Mostě z 5. 10. 1979, č. j.1 T 398/79-80, byl odsouzen pro trestný čin podle ustanovení § 100 odst. 1 písm. a) trestního zákona pro pokus trestného činu podle ustanovení § 112 trestního zákona, dále že usnesením téhož soudu z 27. 2. 1991, č. j. 1 Rt 631/91-5, bylo deklarováno, že žalobce je účasten rehabilitace podle ustanovení zákona č. 119/90 Sb., a uvedený rozsudek, jakož i všechna další rozhodnutí v téže věci, byly prohlášeny za zrušené. Zrušeným rozsudkem byl též uložen trest propadnutí věcí podle ustanovení § 55 odst. 1 písm. a/ tr. zákona, a to 32 magnetofonových pásků, 123 zahraničních časopisů, 32 knih a dvou výtisků časopisů Lui. Rovněž měl soud prvního stupně zjištěno, že uvedené věci postižené výrokem rozsudku o propadnutí věci byly žalobci odňaty a dosud nedošlo k jejich vydání, neboť ohledně těchto věcí není zjištěné, zda a kde nyní jsou. Z dokazování vyplynulo také, že žalovaný obdržel 1. 10. 1991 žalobcovu žádost o poskytnutí finanční náhrady za propadlé věci. Na základě těchto uvedených zjištění soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalobce je oprávněnou osobou a žalovaný osobou povinnou (ve smyslu ustanovení § 5, § 7 – § 12 zákona č. 87/1991 Sb.) a že je tu dána povinnost vydat věci propadlé v trestním řízení. Protože to však není možné, zabýval se soud otázkou finanční náhrady za propadlé věci. Zaujal názor, že ustanovení § 13 odst. 2 zákona č. 87/1991 Sb. nelze vykládat jenom tak, že by oprávněná osoba měla pouze nároky zde uvedené a nikoli již nároky další. Ustanovení § 13 odst. 2 zákona č. 87/1991 Sb. podle názoru soudu prvního stupně dopadá sice na případ, kdy stát převzal celý majetek občana, avšak další možnosti neupravuje, ale ani je nevylučuje. Právo na finanční náhradu za jednotlivé propadnuté věci je založeno již v rozhodnutí, kterým se zrušuje odsuzující rozsudek, a zákon č. 87/91 Sb. v § 1 odst. 2 vyhlašuje rozsah a podmínky uplatňování nároku, aniž by mělo dojít k nějakému vyloučení z něho. To podle názoru soudu prvního stupně podporuje i ustanovení § 2 odst. 1 citovaného zákona, když zmírnění následků majetkových a jiných krivd spočívá ve vydání věci nebo v poskytnutí finanční náhrady v některých konkrétních případech. Závěry soudu prvního stupně vyústily ve vydání mezitímního rozsudku, jímž bylo rozhodnuto, že nárok žalobce je co do právního základu zcela dán.

Odvolací soud naproti tomu dospěl k názoru, že ustanovení zákona č. 87/1991 Sb. o finanční náhradě nelze vykládat natolik extenzivně, jak to učinil soud prvního stupně. Zákon č. 119/1990 Sb. v § 23 upravuje jednotlivé druhy odškodnění oprávněných osob podle tohoto zákona, pokud jde o nároky vyplývající ze zrušených výroků o trestu propadnutí majetku, propadnutí věci nebo zabránění věci; pokud jde o způsob náhrady a rozsah těchto nároků uvedených v § 23 odst. 2, odkazuje na zvláštní zákon, který upravuje podmínky zmíněných nároků. Tím je míněn zákon č. 87/1991 Sb., podle něhož je třeba dále postupovat. Žalobce sice je osobou oprávněnou podle ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb. a žalovaný je osobou povinnou ve smyslu ustanovení § 20 odst. 1 téhož zákona, která je povinna vydat věci podle ustanovení § 5, § 7 – § 12 zákona č. 87/1991 Sb., a není-li to možné, mají oprávněné osoby právo žádat o poskytnutí náhrady podle ustanovení § 13 (§ 20 tohoto zákona). Pokud však věc vydána být nemůže, jak bylo v této věci prokázáno, bylo by možné postupovat podle ustanovení § 13 zákona č. 87/1991 Sb., a to jen šlo-li o nemovitost, kterou nelze vydat, anebo o celý

majetek oprávněné osoby, pokud do něho nespadá také nemovitost. Jen tyto dva důvody je možné považovat za přípustné a nikoli jiné další, protože s nimi již zákon č. 87/1991 Sb. nepočítá. Nelze tedy přisvědčit názoru soudu prvního stupně, že tu obecně existuje vždy možnost vydání věci oprávněné osobě. Ustanovení § 13 zákona č. 87/1991 Sb., jakož i celý tento zákon sleduje nepochybně zmírnění majetkových křivd, nikoliv však všech, ale pouze některých. Náhrada za celý majetek (jehož součástí není nemovitost) se stanoví paušální částkou 60 000 Kč a pokud by měla být poskytována finanční náhrada také za jednotlivé věci, mohlo by v některých případech dojít k výraznému překročení zákonem stanovené paušální náhrady, přičemž zákonná úprava neobsahuje ani žádné kritérium pro určení výše peněžité náhrady v případě, že nejde o veškerý majetek občana.

Z vyložených důvodů dospěl tedy odvolací soud k závěru, že navrhovatel nárok na finanční náhradu v souzené věci nemá, a změnil proto odvoláním napadený rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu žalobce o finanční náhradu za propadlé jednotlivé movité věci zamítl (§ 220 odst. 1 o. s. ř.).

O náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů rozhodl odvolací soud tak, že žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nemá, neboť žalovanému, který měl ve sporu úspěch, žádné takové náklady nevznikly (§ 224 a § 142 odst. 1 o. s. ř.).